Proloog

Ta mäletas poissi.

Nagu sadu kordi varem, avanes vaade kaljunõlval seisjale jälle isemoodi. Mäekuru, mis Cheddari külast läbi lõikas, oli pidevas muutumises nagu värvide ja kujundite kaleidoskoop. Oli varaõhtu. Mäekülgi kattis varjutekk, mille tontlikkust süvendas taevasse kerkiv uduvine. Ta oleks võinud seal tundide kaupa seista, ilma et vaatest tüdineks, kui just külm õhk poleks ta tuikavaid kopse torkinud.

Üle kaljuserva kiigates oleks ta nagu minevikku vaadanud. Vaatenurk varjas autotee täielikult, kandes ta aega enne seda, kui inimkond sellele puutumatu loodusega paigale kustutamatu jälje jättis.

Selja taga näksis väike kari metsikuid lambaid rohtu, ilma et oleks temast välja teinud. Aga maapind polnud teda unustanud. See mäletas veel toda tugevat vaprat poissi, kes oli päevade kaupa Mendipi mägedes uidanud ja võtnud ette miilidepikkusi retki üle inimtühjade küngaste ja läbi paksude metsade, mööda kaljuservi ja läbi koobaste – salapaikade, mida ta endiselt südames kandis.

Ja kuigi poissi enam polnud, oli mälestus alles. Ta märkas seda aeg-ajalt puude vahelt piilumas, mõnel kaljueendil kõlkumas või silmapiiril hõikumas, kuid lähenedes hajus see olematuks.

Vahel hõikas ta poissi oma nimega, vahel mõne teisega.

Ta jäi sellele mõttele korraks pidama, võideldes mälestuste laviiniga: tema – isakodu ees seismas, pea külgedelt ja tagant nudiks aetud; tema, alles poisike, näojooned ümarasse näkku

surutud; tema – juba suuremana autot juhtimas; poiss talle naeratamas. Anumas.

See viimane mälestus ei tahtnud kustuda, vaid täitis kogu vaimusilma. Kaljuserv võbeles ja asendus algelise teega, autoga teel, tema autoga …

Ta pilgutas silmi, et mälestus kaoks, ja tuletas endale meele, miks ta siin kaljul jalutab. Miks ta juba aovalges siia tuli.

Ta oli midagi otsinud.

Midagi naisele. Midagi endale. Midagi neile mõlemale.

Aga see oli jälle nurjunud ja pettumus haavas teda rohkem kui kunagi varem, nii et viha ei tahtnud vaibuda. Käsi värises, kui ta jahinoa tupest välja tõmbas, huultelt pääsemas kime vile. Lambakari piidles teda, kui ta lähemale tuli, kuid oli temasugustega harjunud.

Esimene peatükk

Louise Blackwellil oli hea meel Westonist välja saada. Viimased ööd oli ta veetnud Worle'i väikeses puust üürimajas rannikulinna külje all, kuid see oli hakanud teda ahistama nagu vangikong.

Greg Farrell pakkus välja, et nad kohtuksid linnas. Louise oli pakkumise vastu võtnud, et nelja seina vahelt pääseda. Farrell oli esmalt kõhelnud, kui Louise kutsus teda Avoni ja Somerseti politseijõudude peakorterisse Portisheadi, kus mees seersandina töötas. Louise mõistis, miks Farrell tõrkus. Täpselt aasta tagasi oli ta töötanud Louise'i alluvuses Westoni politseijaoskonnas. Nüüd aga oli Farrell mõrvaüksuse tõusev täht ja osales ka Louise'i venna Pauli jõhkra tapmise uurimises.

Kiirteele oli laskunud paks udu. Louise liitus vaevaliselt edasi veniva kolonniga. Vaateulatus oli kahanenud mõne meetrini.

Psühhiaatrilisel hindamisel oli naine kõlblikuks tunnistatud ja homme oli tal aeg tööle naasta. Louise oli arvanud, et hea uudis leevendab tühjust, mida ta oli viimased viis kuud kõhusopis kandnud, kuid esimese tööpäeva lähenemine polnud midagi muutunud.

Hindamise käigus üritas ta noorele naispsühhiaatrile kõigest väest mitte mainida tulekahjusid, mis teda unenägudes painasid. Seda naist oli lihtne lollitada, kuid veel praegugi, kui Louise kiirtee siserajal sõitis, tundis ta tegelikult sõõrmeis musta suitsu lehka tollest ööst vanal sadamasillal.

Selle ütlematajätmise tõttu lubatigi ta tagasi tööle. Kuigi politseis pidasid paljud tookord tema tegevust hulljulgeks ja

ohtlikuks, oli Louise'il õnnestunud vana sadamasilla surmavast tulekahjust päästa kaks naist ja pidada samal ajal kinni hullumeelne sarimõrvar. Kui see poleks tal õnneks läinud ega avalikkuse tähelepanu pälvinud, oleksid Pauli mõrva tagajärjed olnud tema jaoks tunduvalt laastavamad. Kuigi distsiplinaarkomisjon oli otsustanud, et ta polnud kutsestandardit rikkunud, oli ta ometi teadnud, et Paul oli enne surma tütrega põgenenud ja Louise polnud sellest politseid teavitanud. Sadamasillal sooritatud vägiteod olid talle ameti alles jätnud, kuid mitmed politseiteenistuse ametnikud püüdsid olukorda ära kasutada, et teda välja süüa.

Udu hajus, kui Louise Portway teele pööras, tehes peatuse väikeses Meremehe baaris, kuhu Farrell oli kohtumise kokku leppinud. Baari ees seisis kolm meest. Kõigil suits ees, langetasid nad pilgu, kui Louise neist möödudes uksest sisse astus. Kui Louise kõrtsituppa sisenes, lõi talle näkku desovahendi hais. Kõlaritest üürgas muusika – nii varajase tunni ja tühja ruumi kohta liiga vali. Ta tellis baarmenilt mullivee ja palus muusika vaiksemaks keerata.

Kah mul kangelane, mõtles ta, kui kõrvalises nurgalauas istet võttis. Ta venda oli pussitatud seitseteist korda, võimalik et Louise'i kuueaastase vennatütre Emily nähes, ja Louise polnud tema päästmiseks lillegi liigutanud. Tema vanemad väitsid vastupidist, kuid iga kord, kui nad kohtusid, paistis nende nägudelt pettumus. Venna surma koorem oli üks paljudest põhjustest, miks ta polnud ikka veel kindel, kas ta ikka hommikul tööle naaseb.

Õnneks saabus Farrell üksi. Louise märkas mehe silmatorkavat kuraasikust, kui too baari astus, nagu oleks ta siin peremees, ja Louise'i märgates lehvitas. Tema poole tulles lõi mehe enesekindlus pisut kõikuma, justkui kaaluks ta, kuidas naist tervitada.

„Tere, proua," tegi Farrell kerge kummarduse.

Louise jäi istuma. „Tere, Greg," ütles ta vastu. „Tahad midagi juua?"

Farrell raputas pead, nagu poleks tal tühjaks lobaks aega. „Pole vaja, proua."

„Mis sa must prouatad, Greg, midagi pahasti või?"

„Vabandust, Louise," parandas mees, venitades ta nime pikaks, justkui mekutaks harjumatut sõna.

Kuigi Farrell oli tubli politseinik, ei usaldanud Louise teda venna juhtumi asjus lõpuni. Vastutavaks ametnikuks oli määratud üks Devoni ja Cornwalli piirkonna uurija, kuna Pauli laip oli sealt leitud, kuid et Pauli ametlik aadress oli Bristolis, mängis Farrell juurdluses otsustavat rolli. Louise oli murest rääkinud oma ülemuse, peainspektor Robertsoniga, kes andis talle üheselt mõista, et Louise'il pole selles asjas sõnaõigust.

„Mis sul siis uudist on?" küsis Louise.

„Kahjuks suurt ei midagi. Kõik Manningute pereliikmed on välistatud. Nad nõustusid isegi DNA-prooviga, aga see ei andnud midagi."

Viimase viie kuu jooksul oli Louise venna kohta välja kaevanud asju, mis oleksid võinud parem vaka alla jääda. Joomisest ja sellele järgnenud hasartmängudest oli ta varemgi teadlik, kuid näis, et Pauli elu oli võtnud veel kahtlasema pöörde. Paul oli võlgu võtnud Manningutelt – Bristoli kodukootud maffiaperekonnalt –, kuid nähtavasti mitte ainult. Laenude jäljerida ulatus üle Bristoli ja Louise mõistis paremini kui kunagi varem, miks vend oli Cornwalli peitu jooksnud. „Mis siis saab?"

Farrell ohkas ja Louise pani mehe näol tähele ülbust, mida too mõnikord ilmutas. Ta oleks tahtnud mehe rätsepaülikonna revääridest krahmata ja temast info välja raputada. „Seda toimikut ei tohi riiulisse panna, Greg."

„Seda keegi ei väidagi, Louise, aga …“

„Ära hakka mulle udu ajama!“ katkestas naine teda veidi valjemalt, kui oli kavatsenud.

„Me ei loobu juurdlusest, aga tead sama hästi kui mina, kuidas need asjad käivad. Uurimine kestab juba viis kuud. Meil on asitõendeid sinu venna seostamiseks mitme tegelasega, aga kui nad suud lahti ei tee, siis tuleb lõpuks sein ette.“

Louise oli juurdluste käigus korduvalt sama dilemma otsa sattunud, kuid kogemust ja isiklikku huvi oli seekord raske lahus hoida. Pauli ei rünnatud tüüpilisel moel. Enamik mõrvaasju on peresisesed. Valdav hulk ohvreid on tundnud oma tapjat, kes on reeglina olnud kas sõber või sugulane.

Kuigi Pauli puhul ei saanud lähiringi välistada, suurendas kokkupuude erinevate seltskondadega võimalike kahtlusaluste hulka. Neil oli ka võimalikke motiive, nagu Pauli võlad ja ohtrad narkodiilid. Mõrvarelva polnud leitud ja mõrvapaiga ümbrusest ei tabatud ühtegi huvipakkuvat isikut.

Louise võttis lonksu maitsetut mullivett, kurku torkimas kerge valgendimaik. „Ole minu vastu aus, Greg.“

Farrell lõi pilgu maha. „Meil on kolm nädalat, enne kui toimik riiulisse pannakse.“

Louise hingas teravalt sisse. „Riiulisse panek“ polnud ametlik väljend, kuid tähendas sisuliselt toimiku sulgemist. Aeg-ajalt visataks sellele pilk peale, kuid keegi ei uuriks seda täisajaga. Tavaolukorras oleks ta seda otsust mõistnud, nii need asjad lihtsalt käisid. Juurdlustoiminguid teostatakse piiratud aja jooksul, pealegi tuleb iga päev uusi juhtumeid peale. Kuid isegi oma isiklikku huvi tunnistades tundus toimiku praegu riiulisse panemine enneaegne. „Kuidas kurat see võimalik on? Meil on ju nii palju asju teadmata.“

Farrell mudis sõrmi ega suutnud talle silma vaadata.

„See on Finchi tegu,“ järeldas Louise.

Peainspektor Tim Finch oligi põhjus, miks naine töötas praegu Westonis, mitte raskete kuritegude üksuses. Viimane asi, mille kallal Louise mõrvarühmas töötas, oli olnud Max Waltoni juhtum. Walton oli tuntud sarimõrvar. Kuna nad olid vähesed tulirelva väljaõppega uurijad – tolles piirkonnas läbi kukkunud algatus –, väljastati Louise'ile ja Finchile vahistamiseks käsirelvad, sest Walton võis olla ohtlik. Kui nad olid kindlaks teinud, et kahtlusalune viibib ühes mahajäetud talumajas, andis Finch Louise'ile korralduse Waltonit tulistada, kuigi too osutus relvituks.

Järgnenud sisejuurdluse käigus oli Finch valetanud, päästes oma naha ja saades ühtlasi ametikõrgenduse. Finch tahtis sestpeale Louise'i üksusest minema ajada, sest too teadis ainsana tõde. Louise adus suurepäraselt, et Finchi mainimine näitab teda nõrga ja paranoilisena, kuid ta oli kindel, et just too tema venna surmaasjaolude väljaselgitamist takistabki.

Farrell näis kimbatuses. Finch oli nüüd tema otsene ülemus, kuid Louise uskus, et noorel seersandil on ka tema vastu veel kübeke lojaalsust alles. Inetu oli noormeest nurka suruda, aga Louise'il oli suuremaid muresid. „Kuidas sa kavatsed neid kolme nädalat kasutada, Greg?"

„Ma luban, et ei lõpeta uurimist," vastas Farrell.

Kuigi Louise uskus, et mehel on head kavatsused, tajus ta ka, et tööle naasmise otsus oli langetatud tema eest. Otseselt ei tohtinud ta venna surma uurida, kuid aidata oleks ta ometi saanud. Tal tuli seda kõike veel seedida. Viimastel kuudel oli ta toimuval silma peal hoidnud, kuid ainult tööle minnes võis ta pisutki kaasa aidata, et Pauli tapja tabamiseks tehakse kõik, mis võimalik, eriti läheneva tähtaja valguses. „Tean," andis Louise järele.

„Kuidas Emilyl läheb?" küsis Farrell ja naeratas esimest korda pärast saabumist. Mees oli Emilyga juurdluse käigus

tutvunud ja Louise'i liigutas viis, kuidas uurija oli tema vennatütrega suhelnud – lahkelt ja kannatlikult. Emily mainis teda siiamaani.

„Tundub, et hästi. Näen teda täna pärast tunde."

„Tervita teda minu poolt." Farrell mõtles viivu, naeratus kustumas. „Homme oled siis jaoskonnas tagasi?" küsis ta.

„Sul ei jää ka midagi märkamata, Greg," naljatas Louise ja manas endalegi naeratuse näole, et pinget leevendada.

„Traceylt kuulsin."

Inspektor Tracey Pugh oli mõrvarühma päevilt Louise'i parim sõber. Koos seersant Thomas Irelandiga Westonist oli Tracey ta Pauli mõrvaõhtul Cornwalli sõidutanud. „Ega ta mu pärast muretse?"

„Ei, muidugi mitte. Ta oleks tahtnud kaasa tulla, aga Finch suunas ta Yate'i tööle."

Farrell niheles, kui Finchi nimi huulilt lipsas, ent Louise ei reageerinudki. Ta ei tundnud enam ammu selle mehe nime kuuldes hirmu. Hoolimata Finchi ponnistustest oli Louise'il endiselt töökoht olemas. Finch pidas teda arvatavasti luuseriks. Louise tõusis püsti. „Aitäh, et minuga rääkima tulid, Greg. Trehvame kindlasti veel, kui tagasi tööl olen."

„Edu, boss."

Louise'ile oli see hellitusnimi meeltmööda. „Ära minu pärast muretse, Greg. Küll näed, et kohe kui mul on jälle pagunid peal, hingan sulle veel rohkem kuklasse."

Farrell ajas suu irevile. Kunagi oli Farrelli pidev irve Louise'i ärritanud, kuid nüüd võttis ta seda vaid tema olemuse loomuliku osana. „See turgatas mulle pähe jah," muigas mees.

Kui Louise vanematekodu poole sõitis, taipas ta, et töölenaasmises polnud õieti küsimust olnudki. Ema nimetas seda võitmatuks visaduseks, teised jonnakuseks, ent Louise lihtsalt polnud selline, kes tantsiks teiste pilli järgi. Ei siis, kui Finch üritas teda kolm aastat tagasi ametist lahti kangutada, ja ta ei kavatsenud seda teha ka nüüd.

Finchile ja tema golfisemule, ase-ülemkonstaabel Morleyle, poleks miski rohkem meeldinud kui see, kui Louise oleks neile helistanud ja öelnud, et ei tule ikkagi tööle tagasi. Nende elu oleks korrapealt lihtsam ja naine oleks neile kinkinud võidurõõmu, mida nad olid juba kolm aastat jahtinud. Paraku polnud Louise'i otsusel nendega midagi pistmist. Kui ta ühel heal päeval erru läheksi, siis kindlasti mitte nende pärast. Ei, ta jäi tööle, kuna see sobis talle. Ta oli juba kogu oma elu politseile andnud ja saavutanud asju, millest enamik politseinikke võis vaid unistada. Ta polnud valmis sellele kõigele käega lööma. Mitte et keegi oleks tema arvamust küsinud. Kui Pauli mõrvajuurdlus kolme nädala pärast riiulisse pannakse, tähendab see, et uurimine on juba hoogu kaotamas. Tal tuli juhtumi tähtsust kõigile meelde tuletada.

Päiksekiir tungis läbi udu ja kui ta vanematekodu juurde jõudis, oli taevas juba kevadiselt kahvatusinine. Emily pidi koju jõudma alles kahe tunni pärast, mistõttu oli Louise üllatunud, kui vennatütar talle ukse avas. Emily oli ilmselt ta üllatust märganud. Tüdruk tõmbus näost valgeks ja jooksis trepist üles, ilma et oleks teregi öelnud.

„Siiapoole!" hõikas isa köögist.

Vanemad istusid köögilaua ääres, näod sama kaamed kui Emilyl. Louise märkas teisel laual veinipudelit ja kontrollis tahtmatult, kas see on avatud. Ema napsitamine oli pärast Pauli surma kontrolli alt väljunud ja see poleks esimene kord, kui ta juba nii varasel kellaajal trimpab. „Mis juhtus?" küsis Louise, tundes heameelt, et pudelil oli veel kork peal.

Ema märkas, et Louise pudeli poole vaatas, ja vastates oli ta pilgus jahedust. „Emily saadeti koolist koju."

Louise vaatas ringi, et näha, ega Emily pealt kuula. „Miks?" päris ta, püüdes valitseda mure ja pahameele segu, mis talle vanemate vaikimise tõttu peale tikkus.

„Ta hammustas kedagi," ühmas isa.

„Nalja teed või?"

„Ei. Ta hammustas klassikaaslast käest," kinnitas ema.

Louise näpistas oma ninaselga ja sulges silmad. See kõlas nii jaburalt, et ta oleks võinud naerda. Olekski naernud, kui uudis poleks nii traagiline olnud. Emily oli alates Pauli surmast käinud lastepsühholoogi doktor Morrise juures. Nad ei teadnud endiselt, kas Emily nägi Pauli mõrva pealt. Doktor Morris oli neid rahustanud, et teraapia edeneb, kuid see polnud esimene kord, kui Emily kaotas enesevalitsuse. Kaks nädalat tagasi oli ta kausitäie hommikuhelbeid Louise'i isa pihta lennutanud, kui too käskis tal kiiremini süüa. Täiesti ebaiseloomulik käitumine, vähemalt võrreldes lapsega, kes Emily oli olnud enne Pauli surma.

Louise'ile ei meeldinud oma vennatütrest niimoodi mõelda. Tüdruk oli alles kuuene, aga juba nii palju kannatanud. Oma ema kaotas ta neljasena kiireloomulise vähi tõttu, ja nüüd veel see. Imekspandav, et ta niigi harva raevu läks. Louise oleks tüdrukukese valu enda kanda võtnud, kui oleks vaid saanud. Praegu tundis ta end abitumalt kui kunagi varem. Ta suutis leppida sellega, mis temaga tööl juhtus – ta suutis võidelda Finchi katsetega tema karjääri saboteerida –, kuid Emily puhul oli ta abitu. Mis siis veel rääkida mõjust, mida avaldasid sündmused tema vanematele. Isa püüdis tugevaks jääda, kuid tundus, et ema on juba alla andnud. Miski pidi järele andma ja Emily kojusaatmisest võis saada viimane piisk karikas.

„Mida koolist öeldi?"

„Põhimõtteliselt eemaldati ta õppetöölt. Nad soovitavad Emilyl ülejäänud nädalaks koju jääda, kuni saame doktor Morrise ja poisi vanematega maha istuda," ütles isa.

„Kas Emily ütles ka midagi?"

„Ta pole nõus rääkima. Tundub, nagu süüdistaks ta kõiki peale iseenda," sõnas ema ja küünitas end veinipudeli järele.

„Ära mõtlegi," sekkus Louise ning astus ema ja veini vahele.

Ema tõmbas näo mossi. „Mis on?"

„Mis on? Praegu on südapäev."

„Pole vaja mulle ninna karata."

Louise heitis pilgu isale, kes pööritas silmi, nagu poleks tema arvamusest nagunii tolku.

„Praegu pole selle teema jaoks ilmselt parim aeg, aga kas sa ei leia, et sul hakkab tipsutamine käest ära minema?"

Ema oli kas pime või lihtsalt eitas seda, mis temaga toimub. Paul oli noorena olnud kõva napsivend, kuid pärast Dianne'i kosimist ja Emily sündi oli ta end mõneks ajaks kokku võtnud. Polnud mingi üllatus, et kui Dianne suri, naasis ta vanade elukommete juurde.

Louise pidi paratamatult mõtlema, ega alkoholism neil geenides pole. Kunagi tabas ta ennastki õhtuti liiga tihti trimpamas. Kuigi ta oli suutnud enne pidurit tõmmata, kui see tõsiseks probleemiks kujunes, taipas ta samas, kui kergesti võivad asjad käest ära minna.

„Sul on õigus, Louise, ei ole jah sobiv aeg," nõustus ema ja ta silmad tõmbusid niiskeks.

„Kas me võiksime korraks lihtsalt Emilyst rääkida?" küsis Louise, kartes, et vestlus kisub rappa.

„Me ei tule temaga toime," tunnistas isa. „Ja nüüd, kui sa homme tagasi tööle lähed …"

Isa ei süüdistanud teda, kuid sõnad torkasid ikkagi. Tänu ajutisele ametist kõrvaldamisele oli ta lapsepõlvekodus palju

rohkem aega veetnud kui viimastel aastatel. Kuigi praegune elukorraldus ei võinud lõputult kesta, ei osanud ta ka midagi sobivat asemele pakkuda. Nad olid kaalunud isegi varianti, et Emily koliks tema poole, aga see ei tundunud teostatav, arvestades Louise'i töögraafikut ja lisatuge, mida Emily vajas. „Kas doktor Morrist on juba teavitatud?"

„Jah, rääkisime temaga äsja telefonis. Viime Emily hommikul tema vastuvõtule."

„Aga sina vist ei saa tulla," pistis ema vahele.

„See pole aus, Sandra," noomis isa.

Louise ohkas ega hakanud emaga vaidlema. „Las ma räägin temaga," ütles ta ja väljus köögist.

Emily istus voodil. Tal oli raamat ees lahti, kuid pilk kusagil eemal.

„Kas tohin tuppa tulla?" küsis Louise.

Emily kortsutas kulmu ja torutas ülahuult. See oleks olnud naljakas, kui tüdruku silmis poleks läikinud pisarad. Louise polnud ema ega teadnud, kuidas sellises olukorras õieti käituda. Emily oli pahandust teinud, aga viimane asi, mida Louise teha tahtis, oli last karistada. Ta istus voodile, pani Emilyle käe ümber ja imestas, kui jäigaks too oli end tõmmanud. „Keegi pole su peale pahane, kullake, sa ju tead seda, eks?"

Emily ohkas südamest ja selles oli nii palju ängi, et Louise pidi pea ära pöörama. Ta tundis, et veab vennatütart alt, aga ei osanud ka olukorda muuta. Louise polnud harjunud nii võimetu olema.

Süüdlaslikult kirus ta mõttes oma surnud venda, kuni Emily lõpuks midagi lausus: „Kuidas Gregil läheb?"

„Hästi läheb. Mina muretsen praegu pigem sinu pärast."

„Kas vanaema ja vanaisa vihkavad mind?" habises Emily, pisarad voolamas, kui ta Louise'i poole pöördus.

Louise haaras tüdrukust ja tõmbas ta kaissu. „Ära seda küll mõtle, Emily," ütles ta, sõnad vennatütre juustesse summutatud.

Louise lasi tüdrukul mõne viivu nutta, kuni too oli valmis tädist lahti laskma. „Vanaema ja vanaisa armastavad sind. See on üks asi, milles sa ei pea kunagi kahtlema."

„Aga nad on minu peale vihased."

„Keegi pole sinu peale vihane, Emily. Sa poleks pidanud seda tegema, mida sa tegid," lisas ta, meenutades oma sealviibimise põhjust, „aga me pole vihased. Tahame ainult, et sa end paremini tunneksid. Kas Greg rääkis sulle midagi? Näiteks issi kohta?"

Emily pilgutas silmi. Louise märkas tema ilmes pisut tõrksust ja jõudu ning see sisendas talle lootust.

„Tema räägib pidevalt, aga mina poleks pidanud …"

Louise'i imestas ühtelugu, kui küps tema vennatütar on. Kui Emily voodilt püsti hüppas, et kööki vanavanemate juurde tormata, mõtles Louise – ja mitte esimest korda –, kui traagiline see on, et Paulil polnud Emily oskust oma vigadest õppida.

Teine peatükk

Louise saabus Westoni politseijaoskonda kell kuus hommikul. Möödunud viie kuu jooksul oli ta siin mõnikord koosolekul käinud, aga tagasiolek tundus sellegipoolest ebareaalne. Õnneks oli kohal ainult paar vormikandjat ja Louise pääses küsimustest, kuidas tervis on, kui astus trepist üles kriminaalpolitsei osakonda.

Avatud planeeringuga kontor oli inimtühi, ruumi täitis vaid ventilatsiooni vaikne kahin. Öösel oli käinud koristaja ja õhus heljus puhastusvahendite aroomisegu. Seersant Thomas Ireland oli Louise'i äraolekul tema ülesandeid täitnud, nii et tema enda töölaud oli püsinud puutumatuna. Ta logis takistusteta arvutisse sisse ja hetkeks tundus, nagu poleks ta ära käinudki, mitte et ta oleks teadnud, kuidas sellesse suhtuda.

Sadu ootel e-kirju vaadates ehmatas teda hääl, kui keegi teisest kontori otsast ta nime hõikas. Ta vaatas hämaras ruumis oma ülemuse, peainspektor Robertsoni poole, ja mõtles imestunult, kas too oli kabinetis öö veetnud. Louise valas kööginurgas kaks kohvi välja ja trügis, külg ees, Robertsoni uksest sisse.

„Aa, Louise, olidki sina," mühatas Robertson, kelle lauda valgustas vaid pisike lamp.

„Kas oled kogu hommiku siin olnud, Iain?"

„Varajane linnuke ja kogu see jama. Kuidas läheb?" Küsimus kõlas peaaegu retooriliselt. Robertson polnud just kõige emotsionaalsem juht ja üritas Louise'i tagasitulekust mitte suurt numbrit teha. Louise oli rahul, et teda ei tervitatud fanfaaride ega motiveeriva kihutuskõnega, vaid lihtsa küsimusega, kuidas läheb.

„Pole viga. Valmis uuesti pihta hakkama."

„Tore. Noh, kuna oled esimesena tööpostil, siis võid selle võtta," sõnas Robertson ja ulatas Louise'ile e-kirja väljatrüki. „Cheddari vallavolinik sõimas mind selle pärast äsja viis minutit jutti."

Louise heitis pilgu paberile ja hakkas naerma. „Lambad?"

Robertson tõmbas kulmu kortsu. „Mitte mingid suvalised lambad, Louise."

„Mida iganes, see on ju tüng. Sa ei üritanud mulle isegi mu päris esimesel tööpäeval midagi nii totakat sokutada."

„See on tõsine asi, Louise. Mõtlesin ise ka, et saadan reavõmmi, aga volinik saatis mõne pildi. Vaata ise," ütles ta ja pööras ekraani.

Louise oli peaaegu kindel, et näeb multikalambaid, mille all on nunnu tervitussõnum. Kuid Robertsoni ekraanil oli kolm pilti surnud loomadest, igaühel kõri läbi lõigatud.

„Suurbritannia viimased metsikud lambad, vähemalt osad neist," märkis Robertson. „Arvatakse, et nad veristati eile öösel."

Robertsoni näoilmet oli raske tõlgendada. Hoolimata sellest, et ta oli aastaid Edela-Inglismaal elanud, polnud tugev Glasgow aktsent kuhugi kadunud, ja Louise polnud ikka veel kindel, et ta nalja ei tee. „Metsikud lambad," kordas ta ja kibrutas kulmu. „Kas see on ikka kripo töö, Iain?"

„Võib-olla on, võib-olla mitte. Cheddaris pole kedagi saadaval, nii et peame sellega praegu ise tegelema. Mõtlesin, et sulle kuluks väike tuulutus ära."

„Fantastiline. Esimene tööpäev ja ma pean hakkama rebaseid jälitama."

Heli, mis Robertsoni huulte vahelt pääses, meenutas kõkutust. See tuli ja läks välkkiirelt ning mehe kivinäol taastus harjumuspärane apaatsus. „Voliniku jutu järgi mitte. Ta lasi ühel kohalikul talunikul juba korjused üle vaadata ja raiub nagu

rauda, et ükski loom neid haavu ei tekitanud. Neil on mingi teraga kõrid läbi tõmmatud."

„Lammaste sarimõrvar?" tögas Louise. „Tule nüüd maa peale, Iain."

Robertson laiutas käsi. „Tere tulemast tagasi."

Kui see oli ikkagi tüng, siis üsna hoolikalt läbi mõeldud. Selleks ajaks, kui Louise Robertsoni kabinetist lahkus, olid büroo juhataja ja paar tugitöötajat tööle jõudnud. Nad tervitasid Louise'i ja kadusid oma töölaua juurde. Nende käitumisest jäi mulje, nagu oleks Louise puhkusel olnud, mitte viieks kuuks tööst kõrvale sunnitud. Kahtlemata olid nad teda taga rääkinud ja Pauli juhtumit arutanud, kuid sellest ei tahtnud ta mõelda.

Louise võttis väljatrüki kaasa ja jõudis alumisele korrusele samal hetkel, kui saabus Thomas. „Juba villand?" küsis too.

„Pean ühe rebase kinni püüdma. Cheddari kuristikus. Keegi on seal lambaid rappinud."

Thomas kergitas kulmu. „Kindel, et sind ninapidi ei veeta?"

„Päris kindel pole, aga nägin pilte ja ilusad need polnud. Kuidas sulle meeldiks väike väljasõit maale?"

„Kes suudaks sellisest pakkumisest keelduda?"

***

Cheddar oli külake poole tunni kaugusel Westonist. Lisaks juustusordile, mis sellest kandist pärines, oli Cheddar tuntud ka kuristiku poolest, mis paiknes Mendipi mäestikust lõunas. Mööda mägiteed sõitjate kohal kõrgusid püstloodis kaljud.

Nad möödusid reast imekenadest ajaloohõngulistest poekestest, kus müüdi villaseid riideid, juustu ja muid suveniire. Kui poed harvemaks jäid ja seejärel lõppesid, ümbritsesid teelisi lagedad kaljuseinad.

„Panid vist õigest teeotsast mööda," arvas Thomas.

Louise pööras auto ümber ja märkas kõrgel hallil kaljuseinal välja venitatud grafitit:

Päästke meie küla!
EI uusarendusele!

Parkla jäi küla teise otsa, kus neid tervitas kohalik vallavolinik Annette Harling – sama naine, kes oli Robertsonile telefoni teel koslepi andnud.

Annette oli lühike, jässakas, viiekümnendate keskpaigas naine, kelle hall väljakasvanud tukk ulatus üle silmade. Vallavolinik juhatas Louise'i ja Thomase piletiputkast mööda ja läbi turistide sissepääsu matkateele, mida kutsuti Jaakobi redeliks. „Kakssada seitsekümmend neli astet," nentis naine ja tüüris sihikindlalt esimese betoonastme poole. „Mõned turistid on juba kaljuteel ees."

Trepp oli järsk ja ronimist raskendas kibe tuul, mis Louise'i nahka torkis. Astmete lõppedes olid Louise'i käed tuimad. Ta polnud oma esimest tööpäeva päris niimoodi ette kujutanud ja tundis pettumust, kui Annette teatas, et neil on veel tükk maad minna. Nad rühkisid voliniku sabas üles ühest nõlvast teise järel. Selja taga, lääne pool, hakkas end ilmutama Cheddari küla. Ja kui nad veel kõrgemale ronisid, avanes vaade täiuslikult ümmargusele Cheddari tehisjärvele, mille pind näis lausa ebamaiselt veatu.

„Siit veel veidi edasi," juhatas Annette. Volinik ei paistnud sugugi võhmal, kuigi see pidi olema talle selle hommiku teine retk mööda järsku teed. „Olge hoiatatud, et pilt on tülgastav," mainis ta, kui nad mööda kaljurada ülespoole rühkisid, külm tuul selga sõtkumas. Taamal hakkasid paistma inimeste kogud.

Kaks meest kummardus lambakorjuse kohale. Üks neist ajas end sirgu, kui Thomast ja Louise'i märkas. Mees oli Thomasest

tubli kümme sentimeetrit pikem, kuigi Thomaski oli vähemalt meeter kaheksakümmend pikk. Vanuselt oli mees umbes Annette'i-vanune. Tema paksu halli habeme tagant märkas Louise punetavaid silmi – ilmselt oli ta nutnud.

„Inspektor Louise Blackwell," tutvustas end Louise ja pakkus terekätt. „See on mu kolleeg, seersant Ireland."

Mehel oli raske neile otsa vaadata. „Sandy Osman Ühendkuningriigi Looduse Fondist. Meie haldame seda piirkonda. Tema on mu abiline Ted Padfield."

Louise kummardus teise mehe kõrvale, kes näis sarnaselt Osmanile peaaegu pisarais. Ta heitis Louise'ile pilgu ja ajas end siis köhides püsti.

Louise üritas mitte lamba silmi vaadata, vaid uuris siksakilist haigutavat haava, mis jooksis üle kogu kõri, kus šokolaadivärvi vill oli verest vettinud. Louise polnud selle ala ekspert, kuid haav ei tundunud selline, nagu oleks selle tekitanud loom.

„Seni oleme leidnud kolm," ütles Osman. „Kaks utte ja jäära."

„Kas nad on metsikud?" küsis Louise.

„Jah. Soay tõugu lambad, üks väheseid metsikuid lambakarju, mis veel Inglismaal alles on," kohmas Padfield köhatuste vahele.

„Need loetakse iga aasta kokku," lisas Osman. „Iga-aastane arvukus muidugi kõigub, aga midagi sellist pole me kunagi näinud."

Louise oli sellest lambakarjast millalgi ajaleheartiklit lugenud. „Lambad meelitavad siia üsna palju turiste, kas pole?"

„Täpselt nii," tunnistas Annette.

Saabudes oli Louise tähele pannud, kuidas Annette ja Osman puhutisi pilke vahetasid, millest ta järeldas, et need kaks on lähedased. Kummalgi polnud aga sõrmust sõrmes ja Louise mõtles korraks, kas neil on armusuhe.

„Kas saate meile ülejäänud karja ka näidata?“

„Lihtne see pole,“ sõnas Osman õlgu kehitades. „Nad tulevad ja lähevad, nagu ise tahavad. Käime neile ainult vett toomas,“ jätkas mees ja osutas puitaia külge ühendatud metallist joogirennidele. Eemal põrnitses lambakari surnud sugulasi, kuid hoidis kaugemale, nagu oleksid surmavad haavad nakkavad.

„Ja nad saavad vabalt ringi uidata?“ küsis Louise, liikudes hukkunud jäära poole, kelle keerduvaid sarvi kirjas veri.

„Nad on täiesti kodustamata. Meie hinnangul on neid sada kuni sada viiskümmend. Kui iga-aastane loendus kõrvale jätta, ei sekku inimesed nende tegevusse üldse. Lambad lähevad, kuhu tahavad. Mõnikord tulevad nad isegi mäelt alla külasse.“

Louise uuris lähemalt verepritsmete mustrit jäära sarvedel. See oli tema jaoks uus olukord, kuid kui lamba tapmise eest vastutas inimene, siis oli see tõsine kuritegu. Lisaks oli hästi dokumenteeritud seos loomade väärkohtlemise ja raskete inimvastaste kuritegude vahel. Asjaolu, et enamik sarimõrvareid alustas lapsepõlves loomade piinamisest, ei kavatsenud ta kergekäeliselt kõrvale heita.

Nad jalutasid Thomasega kaljuserva poole. Kusagil nende all oli kuristikku poolitav peatee, kuid siit paistsid vaid puuladvad.

„Kutsun kriminalistid,“ ütles Thomas kolme tsiviilisiku kuuldekaugusest väljas. Nood tegelesid endiselt korjustega.

„Mina ei usu, et mõni loom seda tegi,“ avaldas Louise arvamust, kui mees telefoni võttis.

„Äkki tegutseb siin järjekordne Bodmini nõmme koletis?“

„Mul on millegipärast tunne, et sa ei võta seda eriti tõsiselt, Thomas.“

Louise meenutas ähmaseid ülesvõtteid suurest kassilaadsest olendist, keda süüdistati seitsmekümnendatel ja kaheksakümnendatel Bodmini nõmmel paljude lammaste tapmises.

„Vabandust, see on lihtsalt veider.“

„Mida sa haavadest arvad?“

„Sakilised, aga täpsed.“

„Arvan sama. Mulle meenutasid need jahinuga.“

„Miks peaks keegi seda tegema?“

Louise raputas pead. Ta oli inimeste motiivide loendamisel ammugi järje kaotanud.

„Härra Osman,“ astus ta looduskaitsetöötaja juurde, kes näis endiselt sügavas leinas. „Kas te olete kunagi midagi sellist näinud?“

„Ei. Korjuseid oleme ikka näinud, aga neil lammastel pole siin tegelikult looduslikku vaenlast.“

„Kas hiljuti on midagi juhtunud, millest me peaksime teadma, Annette? Kohalike seas, ma mõtlen. Turri aetud maaomanikud, poodnikud või muud taolist?“

„Kas te arvate siis, et seda tegi inimene?“ küsis Annette.

„Kriminalistid aitavad meil juhtunust sotti saada, aga kas siin kandis on toimunud mõnd konflikti, millest saaksite meile rääkida?“

„Ei midagi, mis sellist tegu selgitaks. Ega see ainult külale halba valgust heida. Ma ei kujuta ette, milline kurivaim sellist asja teeks. Kohalik ta olla ei saa.“

Thomas kergitas viimase kommentaari peale kulmu, kuid ei öelnud midagi.

Kriminalistid jõudsid kohale. Nad pildistasid ja jäädvustasid kõike ning tõstsid rapitud lambad lahanguks laibakottidesse.

Looduse Fondi mees Osman näis nutu veerel, kui lambad minema kanti. Louise märkas, kuidas ta Annette'ile lähemale nihkus, nagu otsiks temalt lohutust. Vallavolinik tõmbus pingule, justkui tunneks ta Osmani avalike tundeavalduste pärast piinlikkust. Osman näis paari looma surmale reageerivat liiga ülevoolavalt, ning kui Louise heitis pilgu tema abilise Padfieldi poole, tabas ta tema silmis põlguse.

Annette jättis Osmani ja Padfieldi kriminalistide juurde ning läks koos Louise'i ja Thomasega tagasi külla. Rada risustasid kivid ja erineva nurga all laskumine tegi tasakaalu hoidmise keeruliseks. Kui nad kaljujalamile jõudsid, oli kohalik uudismeeskond kohale jõudnud ja pani parajasti kaamerat üles.

„Seda lootust vist enam pole, et kogu ilm sellest teada ei saa," kommenteeris Annette, kui kaamera nende poole suunati.

***

„Halba reklaami pole olemas," tõdes Thomas, kui nad tagasi Westoni poole sõitsid.

„Arvad, et see on Looduse Fondi enda kätetöö?" küsis Louise.

„Armutu kamp," heitis Thomas muigega. „Volinik ja too Looduse Fondi sell vist semmivad," jätkas ta, kinnitades Louise'i varasemaid kahtlusi. „Sa ikka taipad, et meid hakatakse jaoskonnas nöökima, nii et vähe pole?"

„Mis *utt* see veel on," ühmas Louise ja itsitas oma halva nalja peale, jäädes samas rahule, et tundis end Thomase ees lolliks tegemiseks piisavalt mugavalt.

Thomas vangutas pead. „Sul on vist hea meel tagasi olla?"

„Kui edaspidi saan ka samasuguseid juhtumeid, siis mitte. Kas vahepeal toimus muidu palju loomamõrvasid?"

„Paar eeslit rannal, mõni kajakas, aga ei midagi ebatavalist."

Louise oli tänulik, et Thomas ei hakanud Pauli kohta pärima. Nad olid tookord sadamasillal koos, kui Louise tolle naise tulest päästis. Ta oleks tahtnud küsida, kas ka mehel on sellest ööst luupainajaid ja kas temagi tunneb suitsuhaisu, kuid praegu tundusid need küsimused liiga isiklikud.

Thomas oli kaasas olnud ka Cornwallis, kus Louise oli mõrvatud venda nähes kokku varisenud. Niisiis oli mees teda

näinud kõige nõrgemas seisus, ja Louise pidi endalt paratamatult küsima, kas see oli nende suhteid mingil määral muutnud.

Thomase ennustus nöökimise kohta osutus sedamaid õigeks, kui nad jala jaoskonda tõstsid ja valveseersant mökitas, enne kui nad uksest sisse lasi. Louise kuulis seda heli veel kolm korda, enne kui jõudis laua taga istet võtta.

Huumorisse suhtus ta positiivselt. Ta polnud osanud arvata, kuidas ta vastu võetakse. Viimased kolm aastat oli ta kõvasti tööd rüganud ja lõpuks, jõudes arusaamale, et nad peavad koostööd tegema, oli meeskond tema suhtes leebunud. Alguskuud veetis Louise jaoskonnas, kirudes ületoomist Portisheadi mõrvarühmast, kuid kui talle usaldati üks kriitiline juhtum, hakkas tema suhtumine tasahaaval muutuma.

Kuigi viimastel kuudel oli see pigem teisejärguline mure, kippus ta pabistama, ega raske vaev olnud Pauli surma tõttu luhta läinud? Ta kartis, et väikeses jaoskonnas hakatakse temasse kahtlustavalt suhtuma. Paul käis läbi üsna hämarate kujudega ja polnud võimatu, et Louise mõistetakse nende seoste pärast hukka. Ometi oli teda siiani koheldud, justkui poleks midagi muutunud, ja ta oli selle eest tänulik.

Sellegipoolest pöördusid ta enda mõtted ühtelugu Pauli surmaööle. Pärast sadamasilla põlengut viidi Louise haiglasse, kuid ta kihutas sealt otsejoones Cornwalli. Paul oli tookord kellelegi ütlemata Emily kaasa võtnud ja kadunud nagu vits vette. Louise meenutas süüdlaslikult, et tema põhimure oli tol ööl vennatütre leidmine. Veel siis, kui ta nägi venna moonutatud surnukeha, oli ta teda justkui võõrast vaadanud, sest teda huvitas sel hetkel vaid Emily. Lein saabus alles järgmistel nädalatel, kui sai selgeks, et Emily on elus ja terve, kuid esmareaktsioon Pauli surnukeha juures tekitas temas endiselt süütunnet ja segadust.

Seda mälestust minema pilgutades võttis ta kotist õhukese kausta. Ta vaatas kontoris ringi, enne kui kaaned avas. Tal

polnud Pauli uurimistoimikule ligipääsu, kuid viimaste kuude jooksul oli tal õnnestunud politsei erinevatest allikatest ise infokilde koguda. Ta langetas pilgu Pauli surnukeha fotodele ja surus rusikad kokku, kui vaatas tema surnud silmi ja üle keha torgatud haavu. Ta oli ikka veel venna peale vihane, et too oli lasknud asjadel nii kaugele minna, aga ka kohutava segaduse pärast, mille Paul oli endast maha jätnud. Ta muretses, et see viha jääb temasse igavesti hõõguma, eriti selle pärast, mis praegu Emilyga toimus.

Louise luges kohtuasja märkmeid kauem, kui oleks pidanud, sest teda painas endiselt teadmine, et toimik lükatakse peagi riiulisse. Farrell oli vihjanud, et suur osa juurdlusest keskendus Manningute suguvõsale – väikesele jõugule, kellele Paul võlgu oli. Mõistagi eitasid nad igasugust kokkupuudet tema vennaga. Nad olid varem küll vägivallani laskunud, kuid mitte kunagi sellisel määral.

Louise pöördus tagasi Pauli laibafotode juurde. Siiani oli raske uskuda, et vend on läinud. Louise uuris haava lähivõtteid, püüdes kiretuks jääda, kuid lõpuks ei kannatanud ta neid enam välja, sulges kausta ja võttis ette kolossaalse ülesande vaadata läbi e-kirjad, mida oli tema äraolekul kogunenud lugematu hulk.